

BOLALARDA SIGMASIMON ICHAK LIMFA TUGUNLARINING ANATOMO-TOPOGRAFIK XUSUSIYATI

Najimov Shoxboz Rahimjon O'g'li. Stajyor assistant

Bolalar kasalliklari propedevtikasi.

Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti

Samarqand, O'zbekiston

Rezyume: Maqolada 3 yoshgacha bo'lgan bolalarda sigmasimon ichak limfa tomirlari va tugunlarining topografik joylashuvini limfa tomirlari ichiga Gerota buyog'ini in'ektsiya qilish usulida o'rganildi. Sigmasimon ichakning oldi va orqa yuzasida joylashgan turli joylashuvdagi limfa tugunlaridan 1–3 ta chiquvchi limfa tomirlari chiqadi, ularning uzunligi 3 dan 5 mm gacha, diametri esa 0,14 dan 0,17 mm gacha o'zgarib turadi. 95% holatlarda a'zoning oldi va orqa yuzasi tugunlariga kirayotgan limfa tomirlari soni chiquvchi tomirlar soni ko'pligi aniqlandi. 5% holatlarda esa ularning soni teng bo'lgan.

Kalit so'zlar: bolalar, sigmasimon ichak, limfa tomirlar, limfa tugunlar, topografiya, anatomiya

АНАТОМО-ТОПОГРАФИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ

ЛИМФАТИЧЕСКИХ УЗЛОВ СИГМОВИДНОЙ КИШКИ У ДЕТЕЙ

Нажимов Шохбоз Рахимджон угли. Стажер-ассистент

Пропедевтика детских болезней.

Самаркандский государственный медицинский университет

Самарканд, Узбекистан

Резюме: В статье изучена топография лимфатических сосудов и узлов сигмовидной кишки у детей до 3 лет методом инъекции краски Герота в просвет лимфатических сосудов. Из лимфатических узлов различной локализации передней и задней поверхности сигмовидной кишки выходит 1–3 (чаще 1–2) выносящих лимфатических сосуда, длина которых варьирует от

3 до 5 мм, а диаметр — от 0,14 до 0,17 мм. В 95% случаев количество приносящих лимфатических сосудов узлов передней и задней поверхности органа преобладало над количеством выносящих, а в 5% случаев их число было равным.

Ключевые слова: дети, сигмовидная кишка, лимфатические сосуды, лимфатические узлы, топография, анатомия

ANATOMO-TOPOGRAPHIC FEATURES OF LYMPH NODES OF THE SIGMOID COLON IN CHILDREN

Nazhimov Shokhboz Rahimjonovich. Assistant Trainee

Propaedeutics of Childhood Diseases.

Samarkand State Medical University

Samarkand, Uzbekistan

Abstract: The article investigates the topography of lymphatic vessels and nodes of the sigmoid colon in children under 3 years of age using the method of injecting Gerota's dye into the lumen of lymphatic vessels. From lymph nodes of various locations on the anterior and posterior surfaces of the sigmoid colon, 1–3 (most often 1–2) efferent lymphatic vessels emerge, with lengths varying from 3 to 5 mm and diameters ranging from 0.14 to 0.17 mm. In 95% of cases, the number of afferent lymphatic vessels entering the nodes on the anterior and posterior surfaces of the organ exceeded the number of efferent vessels, while in 5% of cases their numbers were equal.

Keywords: children, sigmoid colon, lymphatic vessels, lymph nodes, topography, anatomy

Kirish. Onkologik kasalliklar ichida o'pka raki va ko'krak rakidan keyin sigmasimon ichak yomon sufatli o'smalari yetakchi o'rinlardan birini egallaydi [1,2]. Qorin bo'shliqining chap tomonida sigmasimon ichakning rak kasaliklarida o'tkasiladigan laparoskopik mezokolonektomiya va limfa disseksiyasining texnik amalga oshirish uchun imfa tignunlarni topografik joylashi ilmiy ma'lumotlarga

asoslanishi operatsiya samaradorligini oshiradi[3,4]. Bugungi kunda to'g'ri ichagi raki bilan og'rikan bemorlarda ximiya-terapiya standart davolash usuli hisoblanadi. Regionar limfa tugunlariga ta'sir qilish uchun ularning anatomotopografik joylashi juda muhimdir [5]. Shubhasizki, o'sma hujayralari tomonidan ajratib chiqariladigan metabolitlar limfoid to'qimaga ta'sir qilib, unda javob reaksiyasini keltirib chiqaradi. Yangi metastazlar paydo bo'lishidan oldin regionar limfa tugunlarining tuzilishi va funksiyasida buzilishlar yuzaga keladi.

Tadqiqot maqsadi. Bolalarda sigmasimon ichagi limfa tugunlarining anatomo-topografik xususiyatlarini o'rganish.

Tadqiqot materiallari va usullari. Materallar 30 ta yangi tug'ulgan va emizikli yoshdagi chaqaloqlardan oshqozon-ichak limfa tizimida kasalligi bilan kasallanmagan bolalar murdasidan sigmasimon ichagi olindi. Bunda preparatlar yangi tug'ilgan chaqaloqlardan 10 ta, emizikli yoshdagi bolalardan 10 ta va erta bolalik davridagi bolalardan 10 ta bolalar murdasi. Gerota massasining yog'li eritmasini seroz ostidagi limfa tomirlariga yuborildi.

Tadqiqot natijalari. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, sigmasimon ichakning limfa tugunlari a'zoning oldida sigmovid obodochka ichakning limfa tugunlari organ oldida (uning old yuzasida) va orqasida (orqa yuzasida) joylashgan bo'lib, ular erkin mushak tasmasi yaqinida, salkincha o'sishlar (appendikslar) ichida guruhlangan; shuningdek, erkin mushak tasmasi va ichakning brizheyka cheti orasida, brizheyka cheti yaqinida joylashgan. Sigmovid ichakning old yuzasida (erkin mushak tasmasi yaqinida) joylashgan limfa tugunlari yangi tug'ilgan chaqaloqlarda faqat 1 holatda, emizikli yoshdagi bolalarda 4 holatda, erta bolalik davridagi bolalarda esa 9 holatda aniqlangan. Erkin mushak tasmasi va brizheyka cheti orasida joylashgan limfa tugunlari yangi tug'ilganlarda 1 preparatda, emizikli yoshdagilarda 3 ta, erta bolalik davridagilarda esa barcha 10 ta o'rganilgan preparatda topilgan. Yangi tug'ilganlarda erkin mushak tasmasi va brizheyka cheti orasidagi limfa tugunlari umuman topilmagan, emizikli yoshdagilarda 3 holatda, erta bolalik davridagilarda esa 9 holatda mavjud edi. Brizheyka cheti yaqinida

joylashgan limfa tugunlari yangi tug'ilganlarda 8 holatda, emizikli yoshdagilarda barcha o'rganilgan preparatlarda, erta bolalik davridagilarda esa 6 holatda mavjud edi. Old yuzada erkin mushak tasmasi yaqinida joylashgan limfa tugunlari soni yangi tug'ilganlarda 5 ta, emizikli yoshdagilarda 3 dan 8 tagacha (60% hollarda 4–6 ta), erta bolalik davridagilarda 1 dan 3 tagacha (52% hollarda 2–3 ta). Erkin mushak tasmasi va brizheyka cheti orasidagi tugunlar soni yangi tug'ilganlarda 3 ta, emizikli yoshdagilarda 2 dan 5 tagacha (55% hollarda 3–4 ta), erta bolalik davridagilarda 1 dan 5 tagacha (64% hollarda 2–4 ta). Brizheyka cheti yaqinidagi limfa tugunlari soni quyidagicha o'zgarib turadi: yangi tug'ilganlarda 1 dan 7 tagacha (70% hollarda 3–5 ta), emizikli yoshdagilarda 1 dan 5 tagacha (59% hollarda 2–4 ta), erta bolalik davridagilarda 1 dan 6 tagacha (54% hollarda 2–5 ta). Orqa yuzadagi limfa tugunlari soni (erkin mushak tasmasi yaqinida): yangi tug'ilganlarda 2 ta, emizikli yoshdagilarda 3 dan 9 tagacha (64% hollarda 4–7 ta), erta bolalik davridagilarda 3 dan 6 tagacha (55% hollarda 4–5 ta). Erkin mushak tasmasi va brizheyka cheti orasidagi tugunlar yangi tug'ilganlarda umuman topilmagan. Emizikli yoshdagilarda ular soni 2 dan 3 tagacha, erta bolalik davridagilarda 1 dan 5 tagacha (57% hollarda 2–4 ta). Brizheyka cheti yaqinidagi tugunlar soni: yangi tug'ilganlarda 1 dan 5 tagacha (57% hollarda 3–4 ta), emizikli yoshdagilarda 1 dan 7 tagacha (66% hollarda 3–4 ta), erta bolalik davridagilarda 4 dan 6 tagacha (68% hollarda 3–5 ta). Organ old va orqa yuzalarida aniqlangan limfa tomirlari soni yangi tug'ilganlarda 2 dan 12 tagacha (ko'pincha 4–8 ta), emizikli yoshdagilarda 2 dan 10 tagacha (ko'pincha 3–7 ta), erta bolalik davridagilarda 2 dan 8 tagacha (ko'pincha 3–6 ta) o'zgarib turadi. Ularning diametri yangi tug'ilganlarda 0,12 mm dan erta bolalik davridagilarda 0,17 mm gacha o'zgaradi. Old va orqa yuzalardagi limfa tomirlari bir xil darajada quyidagi tugunlarga quyiladi: erkin mushak tasmasi yaqinidagi tugunlarga (15%), erkin mushak tasmasi va brizheyka cheti orasidagi tugunlarga (35%) hamda brizheyka cheti yaqinidagi tugunlarga (50%). Shu sababli limfa tomirlarining uzunligi ham har xil bo'ladi (3 dan 10 mm gacha).

Xulosa. Sigmoid obodochka ichakning old va orqa yuzalaridagi turli joylashuvdagi limfa tugunlaridan 1–3 ta (ko‘pincha 1–2 ta) chiqaruvchi limfa tomirlari chiqadi, ularning uzunligi 3 dan 5 mm gacha (72% hollarda 3–4 mm), diametri esa 0,14 dan 0,17 mm gacha o‘zgarib turadi. 95% hollarda old va orqa yuzadagi tugunlarga keluvchi limfa tomirlari soni chiqaruvchi tomirlardan ko‘p bo‘lgan, 5% hollarda esa ular soni teng bo‘lgan.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Абдуллаева Д. Р., Исмати А. О., Маматалиев А. Р. Особенности гистологического строения внепеченочных желчных протоков у крыс //golden brain. – 2023. – Т. 1. – №. 10. – С. 485-492.
2. Mamataliyev A. R. HISTOTOPOGRAPHY OF THE PROSTATE GLAND IN THE RABBIT //Экономика и социум. – 2025. – №. 2-1 (129). – С. 319-321.
3. Орипов Ф. С. и др. Адренергические нервные элементы и эндокринные клетки в стенке органов среднего отдела пищеварительной системы в сравнительном аспекте //Современные проблемы нейробиологии. Саранск. – 2001. – С. 46-47.
4. Mamataliyev A. R., Sh R. S., Zohidova S. H. EKSPERIMENTAL JIGAR SIRROZI SHAROITIDA PASTKI PORTO KAVAL VENOZ TIZIMI MORFOLOGIYASINING ORGANILGANLIK DARAJASI //Экономика и социум. – 2024. – №. 4-1 (119). – С. 1346-1350.
5. Маматалиев А.Р. Особенности нейрогистологическое строение интразонального нервного аппарата вне печеночных желчных протоков у крыс //экономика и социум. – 2024. – №. 3-2 (118). – с. 692-695.